

SITUATION

#256

DECEMBER 2018
ÅRGÅNG 23

PRIS: 60 kronor
SÄLJAREN ERHÅLLER HÄLFTEN

S

H

L

M

Efter filmen

Nio år på gatan som gifta

• Under större delen av sitt äktenskap har Anders och Maria Nyqvist varit hemlösa. Vigslingarna och det gemensamma bohaget är sedan länge förlorat. Men drömmen om en gemensam ålderdom har de aldrig övergett. Och nu kanske den är närmare än på länge.

+

Tove Lundin

Malin Kleinsmith

– Armbytare i världsklass

Gatans röster släpper skiva

Vi bryr oss om människorna,
husen och staden.

einar mattsson.se

EM
EINAR MATTSSON

 Hyresgästföreningen

Sälj inte ut allmännyttan!

Under de senaste 10 åren har mer än 50 000 lägenheter ur allmännyttan* i Stockholmsregionen sålts. I många fall blir konsekvensen sämre service, brist på inflytande och höjda hyror, som alltför ofta leder till att man som hyresgäst inte har råd att bo kvar, utan tvingas flytta!

Allmännyttan är en förutsättning om vi vill ha ett samhälle för alla och möjliggör allas rätt till ett hem.

Människors hem ska inte vara spekulationsobjekt.

* Kommunägda bostadsbolag

Skriv under namnsamlingen på hyresgastforeningen.se

Bli medlem idag!

11 HÅLLBARA STÄDER
OCH SAMHÄLLEN

SÄLJ INTE VÅRA HEM!

**TILL SLUT
FICK MIN
SYSTEMER OCKSÅ
MALARIA MEDICIN.**

**Förändra barns liv
med en julklapp från
raddabarnen.se**

Rädda Barnen

NALEN

MÅT & MÖTEN
20 ÅR AV MUSIK
20 AR

ASH

TIS 11/12

SH! & JOHN LENIN

TORS 13/12

THE JAPANESE HOUSE

TIS 22/1

CHELSEA CUTLER

LÖR 26/1

RADKEY

ONS 6/2

**BERNHOF
& THE FASHION BRUISES
FRE 8/2**

REGERINGSGATAN 74, STOCKHOLM. INFO & BILJETTER PÅ WWW.NALEN.COM 2018

ANNELI HILDONEN

18 "DET VAR SLUT PÅ PENGAR OCH VI VAR TÖRSTIGA SOM FAN."

Maria Nyqvist saknar sin vigsling som hamnade på pantbanken. Men efter nio år på gatan är Anders och Maria Nyqvist fortfarande gifta.

MAGNUS SANDBERG

28 "ALLT FORTSATTE EFTER ATT KAMERORNA SLUTAT RULLA."

Gatans röster skivdebuterar. Och Bo Hellenfors har varit med hela vägen, från tv-serien till plattan.

10 Gata fram och tillbaka

Fålar, stallare, tomtar och doppare har alla bidragit till namngivningen i området runt Stjärngossevägen.

44 Svepet

Julshower har blivit artisternas möjlighet att hitta nya inkomster i streamingtider, blod, svett och mjöd när Turteatern sätter upp *Vikingarna på Helgeland*, Tove Lundin ger ut *Handbok för psykon – att leva med psykisk ohälsa* och tar tillbaka ordet psyko. Plus Zelda, med mera.

48 Brilljant

Victor Mukeng, hyrtomte.

50 På hörnet

Linda Nalsenius, Smedjegatan/Marcusplatsen.

13 Situation Waldersten

Månadens bild av konstnären Jesper Waldersten.

32 Min plats

Lars-Ola Arhusius fyller på Instagramkontot vid Slussen.

34 Gatuplanet

Kvinnor i missbruk ofta misstrodda när de anmäler våld, sprutbytet flyttar in i "Mariahuset" på Söder.

36 Med egna ord

Premiär för "Tarja&Ann", två av tidningens hemlösa säljare som skriver ner sina spaningar.

43 Korsord

Lös månadens kryss.

Hyrtomten Victor Mukeng letar snälla barn.

MAGNUS SANDBERG

Nio år på gatan som gifta

I NOVBERNUMRET 2009 hade vi ett bildreportage från Anders och Maria Nyqvists bröllop. Att två av våra säljare valt att gifta sig var ju i sammanhanget både någonting glädjande och något vi ville uppmärksamma i tidningen.

Jag läste precis om reportagetexten. De berättar där att valet av destination på bröllopsresan avgörs av hur bra det går för dem att sälja decemernumret – Maria stod då vid NK och sålde om jag inte misstänker mig, Anders hade sin plats på Slussen. De kom så småningom i väg till Paris.

Och året efter att de gifte sig visade SVT en kort dokumentärfilm om dem, kallad *Till Maria*, som var del av en serie om åtta filmer under rubriken "Kvinnan

i mitt liv", som spelades in i anslutning till bröllopet.

Under de nio år som gått, från vårt första reportage om dem och fram till det här reportaget, har det skett en hel del i deras liv. Under större delen av äktenskapet har de varit hemlösa, burit runt sina ägodelar och förlitat sig på tak över huvudet-garantin som huvudkudde. Vigslingarna är sedan länge förlorade på Pantbanken. Det gemensamma bohaget likaså.

Men de senaste två åren har Maria varit nykter och hon har precis fått en träningslägenhet, Anders är i färd med att hantera sin beroendesjukdom.

De är fortfarande gifta med varandra. Och hoppas och tror att de ska få bli gamla tillsammans.

GATANS RÖSTER – efter tv-programmet *Gatans kör* fortsatte kören för egen maskin och döpte då om sig till Gatans röster – skivdebuterar. Från början var lite drygt en handfull av Situation Sthlms säljare med i kören, i dag är de tre kvar. Som sjungit i tv, på gator och torg och i kyrkor och på konferenser. På kommande plattan gör deras tidigare körledare, operasångaren Rickard Söderberg comeback och sjunger en låt med dem.

– Det är en fantastisk samling människor. Det är alltid härligt att musicera tillsammans. De har utvecklat otroligt mycket, det går inte att jämföra med den första dagen.

Malin Kleinsmith använde arm-brytningen för att bryta sig loss från

destruktiva mönster under uppväxten i Granängsringen i Tyresö. I höstas tog hon sitt första VM-guld.

Dessutom julshowernas vara eller inte, varg i Nackareservatet, handbok för psykon, ond bråd mjöd på Turteatern, en briljant hyrtomte och konstnär Jesper Walderstens bild av tillvaron. Med mera.

Då så. God jul. Gott nytt år. Ses 2019.

Ulf Stolt
chefredaktör
& ansvarig utgivare
ulf@situationsthlm.se

Situationister "Bosse sjunger barytonstämma i kören Gatans röster. Han och kören skivdebuterar i december."

Gillas av [jenny.lindroth](#) och 157 andra

situationsthlm Kaffet i "toppsäljare-koppen" är nyss uppdaterat och Marcku hittar ni utanför Liljeholmens galleria om en sisådär 10 minuter med en bunt tidningar! Du kan alltid stötta vårt arbete genom att swisha en gåva till 123-276 11 04

Låt *Situation Sthlms* säljare bli en del av ditt sociala medieflöde. Följ oss på Instagram @situationsthlm.

Gillas av [ahildonen](#) och 271 andra

situationsthlm Bosse sjunger barytonstämma i kören Gatans röster. Han och kören skivdebuterar i december. Men nu ska han ut och sälja tidningar. Och reportaget om skivinspelningen läser ni om i decembernumret av *Situation Sthlm*. #situationsthlm #255 #gatansröster Du kan alltid stötta vårt arbete genom att swisha en gåva till 123-276 11 04

Gillas av [ahildonen](#) och 184 andra

situationsthlm Ett årsspeciale! Per Andersson har hängt med länge på *Situation Sthlm*. Han började sälja tidningen "Sumpen" gången vid pendeltågsstationen för länge, länge sen". Han gjorde även en kort arbetsintervju här vid den tiden. Han har tagit en längre paus från tidningsvärdet, blev här inbjudad annat ett tag, men nu är han tillbaka. Om en stund står han där i Sumpen igen, i glänsen, med en bunt tidningar. Kom förbi och köp ett ex. Ni vill läsa reportaget om konjunkturboken. Och ett del andra. #situationsthlm #255 #sorg

Gillas av [ahildonen](#) och 210 andra

situationsthlm Påfyllning! Det går tydligen åt tidningar i rasande takt på gatan i dag. De här tre herrarna fyller på buntarna igen för att klara av efterfrågan. #situationsthlm #255 #sorg Du kan alltid stötta vårt arbete genom att swisha en gåva till 123-276 11 04

REDAKTION
Chefredaktör
och ansvarig utgivare

Ulf Stolt
ulf@situationsthlm.se
08-54595390

Reporter

Maria Hagström
maria@situationsthlm.se

Art Director

Johan Olsson

Webbredaktör

Jenny Lindroth

Korrektur

Helena Gunnarsson

Medverkande skribenter

Gerd Eriksson

Medverkande fotografer
och illustratörer

Anneli Hildonen, Martina Holmberg,
Magnus Sandberg, Jesper Waldersten.

För osignerat material svarar redaktionen. Redaktionen ansvarar ej för insänt icke beställt material.

Hemsida

www.situationsthlm.se

E-post

red@situationsthlm.se

Tryck

V-Tab 2015

Räckvidd

120 000 läsare
(Ovesto konsument helår 2017)

Upplaga

21 000 ex/mån (TS helår)
ISSN: 1400-4437

LEDNING & ADMINISTRATION
VD

Pia Stolt
pia@situationsthlm.se
08-54595387

Ekonomi

Scanena international AB
Anna Berkus Kolte 0733-16 21 55
Magdalena Lilja 070-224 00 42
ekonomi@scanena.se

Adress

Timmermangatan 38
118 55 Stockholm

Tel

08-54595381

Fax

08-6687909

Organisationsnummer

556649-1071

Plusgiro/Bankgiro

pg. 25 59 89-6
bg. 5774-9327

SOCIAL VERKSAMHET

Verksamhetschef,

sociala verksamheten

Jenny Lindroth
jenny@situationsthlm.se
08-54595388

Samordnare

Ingmari Olofsson
ingmari@situationsthlm.se
08-54595381

Jonas Svensson
jonas@situationsthlm.se
08-54595381

Telefonnummer distribution

08-54595381

Öppettider

Måndag till fredag kl. 8-15
Lördag kl. 10-14

Plusgiro/Bankgiro

pg. 28 19 18-3
bg. 5357-3259

Organisationsnummer

8024 11-1497

ANNONSERING
& **PRENUMERATION**

Herman Sundgren
herman@situationsthlm.se
08-54595394

Catharina Persson
catharina.persson@mediakraft.se
tel. 070-421 02 80

Robert Wallner
robert.wallner@mediakraft.se
tel. 070-992 53 43

Privatprenumeration

12 nummer kostar 660 kronor

E-post

situationsthlm@pressdata.se

Ombytta roller?

Se avsnittet på sbab.se

SBAB!

OCKSÅ MAMMA OCKSÅ DRÖMMAR *OCKSÅ MÄNNISKA*

Det här är Zinica. Hon har inte haft något annat val än att lämna sitt hemland och sina barn för att överleva.

Hon är stark, beslutsam och har drömmar om framtiden. Hon är människa. Med rättigheter. Trots det saknar hon tak över huvudet, tillgång till sjukvård, vatten och sanitet och blir bortkörd av polisen.

Sverige har svikit Zinica, trots att hon har samma rätt till trygghet och säkerhet som andra.

Var med oss och bekämpa fattigdomen – inte dem som drabbas av den.

www.amnesty.se/människa

AMNESTY
INTERNATIONAL

HUVUDSTAN

Frost och varggrottor i Nackareservatet

VILT Senast en bekräftad varg sågs inne i Stockholm var 2001. Det var en varghane som sprang runt på Södermalm innan den tog Västerbron över till Kungsholmen och sedan försvann in i ett skogsparti vid Ursvik.

Deltar man i Naturguidernas vandring "Nackareservatet i frost" 2 december går man på upptäcktsfärd i ett sömländskt spricklandskap bland golfhåll, bäverhyddor och just varggrottor.

Varggrottorna är belägna i skrevorna i ett brant berg. Ingen vet säkert när det fanns varg senast i Nackareservatet, men på turen får man reda på varför Gustav III en gång i tiden hade så stor betydelse för vargarnas fortlevnad.

GERD ERIKSSON

Vargen på bilden kan eventuellt ha någonting med Nackareservatet att göra.

CREATIVE COMMONS

Flaggdag för demokratin

FIRA Den 17 december är det 100 år sedan riksdagen beslutade om allmän och lika rösträtt. För att fira blir det en tillfällig allmän flaggdag.

I Stockholm kommer flaggor att hissas på stadens 18 egna flaggstänger vid Stads huset, Gustav Adolfs Torg och Normalmstorg – som en symbolisk handling för demokratis genombrott.

– Eftersom det är vinter hissas flaggorna 09.00 och halas vid solens nedgång. Det är trafikkontoret som sköter om det, säger Svante Hådel, protokollchef på Stads huset.

Slottet, riksdagen, UD och Rosenbad sköter sina egna flaggstänger.

Det har inte gått ut någon generalorder från Stockholm stad om flaggtvång.

GERD ERIKSSON

"Det är hög tid att det införs en nollvision mot halka. I ett land som Sverige ska ingen människa behöva halka och slå sig."

Skoföretagare David Ekelund sätter bestämt ner foten. Och förordar sulor med antingen BUGrip, fjädrande dubbar i karbidstål som trycker sig genom isen, eller skor med en gummisula som påminner om den som används till friktionsdäck.

Valsa in det nya året

WIENERVALS På nyårsafton erbjuder Nordiska museet en kurs i den klassiska snabba valsen i tretakt. Instrukörer är två dansare från *Let's Dance*, som lär ut steg, hållning, fattning och snurrteknik.

– Wienervals är mycket svårt och vi har ingen tradition av att dansa wienervals i Sverige. Inte ens på nyårsafton. Däremot har vi dansat vals här sen början av 1800-talet, det var borgerskapets dans och den ansågs lite vågad eftersom den både innehöll många snurrar och kroppskontakt, säger Birgitta Möller-Nilsson, danspedagog.

Danskursen på Nordiska museet hålls på eftermiddagen och den som vill kan dansa vidare i stora salen i museet efteråt – som är ljussatt.

GERD ERIKSSON

PIXELS

Varde ljus

VEKE Stockholms enda ljusstöperi på Bondegatan är inrymt i ett före detta bussgarage. Produktionen sker på våren, under hösten och vintern tar de emot grupper som vill stöpa själva. **Varför brinner handstöpta ljus längre än andra ljus?**

– Handstöpta ljus har en blandning av stearin, paraffin och vax. Och paraffinet har en hög smältpunkt, det gör att ljuset varken osar eller rinner. Men det är viktigt med rätt veke också för att det ska bli en fin låga, säger Mimmi Warensjö Forss.

GERD ERIKSSON

CREATIVE COMMONS

Danssteg på rulle

FESTIVAL Sthlm Dansfilmsfestival går på Zita/Folkets Bio 15 december.

Det är tredje året för festivalen som fått in nästan dubbelt så många bidrag som första året.

GERD ERIKSSON

33,9%

av männen i Waxholm tar ut föräldrapenning.

Det placerar Waxholm på sjätte plats på Försäkringskassans lista över landets mest jämställda kommuner, och är den stockholmskommun som hamnar högst. Försäkringskassan tror att föräldrapenningen – om utvecklingen i den här takten fortsätter – kommer att vara helt jämställd i mitten av 2030-talet.

ULF STOLT

FRED ÄR VANEBILDANDE.

Över 200 år av fred har gjort oss vana vid en vardag som bara får fortsätta, utan större avbrott eller dramatiska förändringar. Vi lever våra liv, föder våra barn, skrattar, gråter och byter till vinterdäck igen. Och precis så vill vi att det ska fortsätta vara. Att glittriga nyårsaftnar får samsas med blekrötta tisdagar. Att även nästa generation svenskar får ta freden för given.

Därför jobbar vi oavbrutet med att försvara Sverige och allt det som Sverige står för.

Vi försvarar demokratiska fri- och rättigheter som rösträtt, jämlikhet och yttrandefrihet. Din rätt att leva som du själv väljer. Dygnet runt, året om står vi redo att agera om det behövs. Här och nu utför vi spaningsuppdrag på land, upptäcker och avvisar kränkningar i luften, till havs och på nätet. Så att livet kan fortsätta som vanligt.

Se hur vi låter Sverige vara i fred på forsvarsmakten.se/ifred

FÖRSVARSMAKTEN

Stjärngossevägen, Älvsjö

09.38-10.17

Området runt Stjärngossevägen är fullständigt nedlusat med kvarters- och gatunamn som anspelar på julen. Och fålar, stallare, tomtar och doppare har alla bidragit till namngivningen. Gröna tomater i ett växthus, en cyklande sjuksköterska och en matta på vädring i en fransk balkong. Mer jul än så här blir det inte. TEXT ULF STOLT FOTO MAGNUS SANDBERG

VI Börjar i kvarteret Lutfisken.

Det står två bilar – samma tillverkare, olika färger – nedbackade mot garaget till det röda trähuset i hörnet, kylarna vända i riktning mot Göta-landsvägen, på andra sidan Stjärngossevägen heter kvarteret Julgranen.

Området här är svårt ansatt av gatu- och kvartersnamn som anspelar på julen och tiden där omkring. Här finns Fem fålars väg, Sylvestergatan, Staffan Stallares väg, Annandagsvägen, Jultomtestigen och Dopparestigen.

Det hänger en matta på vädring på räcket till en fransk balkong på andra våningen i ett grått trähus. I grannhusets lilla växthus står några

tomatplantor kvar, en handfull gröna tomater utspridda längst stjälkarna. På jordgolvet en omkullvält, svart vattenkanna i plast med grön stril.

Några tomma odlingslådor bakom växthuset, en kasse planteringsjord lutad mot ett träd i ett hörn av tomten.

STAFFAN STALLARES VÄG – kvarteret Lutfisken, mittemot kvarteret Julgranen – korsar med viss riktningssändring Stjärngossevägen. Ett nybyggt, ännu omålat trästaket av tryckimpregnerat virke kring det gula trähuset i hörnet. Parabolantenn på balkongen på andra våningen riktad ganska rakt söderut, spetsgardiner i fönstret under, prydnadskatt i

fönstret, krukväxter.

Ovanpå de gjutna grindstolparna två krukor av stengods, gula höstväxter i.

En kvinna med uppknäppt, grön vindjacka och rödsvart ryggsäck kommer rullande på sin cykel från Sylvestervägen och svänger ner Staffan Stallares väg mot sydväst. Hon tillhör ett hemsjukvårdsföretag – hennes namnbricka synlig – och hon tvingas bromsa in hårt för att klara av den tvåra svängen.

Ett mäklarföretag säljer objekt i området via en lapp uppspikad på en telefonstolpe. Fri värdering erbjuds.

Under stupröret vid ett hus står en gråvit plasttunna för att samla in

regnvattnet. Då marken lutar neråt från huset och tunnan är full, står en annan, mindre tunna, på utsidan av den större tunnan för att samla upp vattnet som rinner över kanten på den stora tunnan.

TELEVERKETS STOLPE 10:1 9 A är Stockholm stads stompunkt 190042. På en lapp där informerar ett företag i trädbeskärningsbranschen om att "under JAS-perioden (juli-augusti-september) beskärs förutom frukträd även övriga träd och buskar".

En grill med alla olika galler kvar, samt grillredskap, står fylld med löv under ett träd i hörnet av en trädgård. Ett träd med röda höstäpplen, tre

barnstolar i plast under det.

Vid Sylvestergatan där Stjärngossevägen börjar – kvarteren här heter Julljuset på vänster sida, Julboken på höger sida – ligger nio stora stenar samlade vid gatan en bit ifrån elstationen, de har inte hamnat där på naturligt vis.

Parkeringsförbud råder.

Skylden om Grannsamverkan – går man tillräckligt nära kan man svagt urskilja den ursprungliga texten som relief – är så gammal och solblekt att den är helt oläslig, det enda som går att läsa på den är från en gammal dekal i nedre, vänstra hörnet: "Läsjour dygnet runt" och ett gammalt 08-telefonnummer. ☎

0 e 20 f 10 20 k 30 l 40 m 50 n 60

Vi önskar våra
partners och
medmänniskor en
riktigt God jul!

www.alfvendidrikson.com

Ta ställning för barnen!

Visste du att fyra till fem barn per skolklass lever i hem där någon vuxen har en riskfylld alkoholkonsumtion?

Samtidigt som skola och andra fritidsaktiviteter stänger, så skjuter alkoholkonsumtionen i höjden. 100 000-tals barn och unga räknar ner till jul med växande oro istället för att känna glädje och förväntan.

Med din gåva kan vi ge fler barn möjligheten att komma hemifrån en stund och delta på någon av våra mysiga jullovsaktiviteter. Det kan ha stor betydelse för den som har det tufft hemma.

Alla barn har rätt till fina julminnen, din gåva gör skillnad!

**Swisha din gåva till 900 51 90
och ange "FÖR BARNEN"**

www.vitjul.se

IOGT·NTO·RÖRELSEN

VI&DOM

EN UTSTÄLLNING
OM HATBROTT

Polismuseet

Malin Kleinsmiths barndomsvän dog 21 år gammal av en överdos på ett behandlingshem. Själv är hon nybliven världsmästare i armbrytning. Hon har funderat mycket över vad armbrytningen betytt för henne och varför en del barndomsvänner från Tyresö fick ett helt annat liv. **TEXT GERD ERIKSSON FOTO MAGNUS SANDBERG**

BRYTTIT SIG UT

on började med armbrytningen när hon var 15 år, det var första gången hon kände att hon var duktig på något och blev sedd.

– En fritidsledare på centrumgården höll på med armbrytning och tyckte att jag och en tjejkompis skulle prova. Han såg till att det fanns ett brytarbord och vi startade den lilla klubben Tyresö Armbenders.

Malin Kleinsmith är uppvuxen i Tyresö i Granängsringen, ett miljonprogramsområde som byggdes i slutet av sextiotalet. Bågformade hus som placerades i en ring och som var blå när Malin Kleinsmith och hennes familj flyttade dit. I dag är de ommålade.

– Det var ett område med många socialbidragstagare och människor med alkohol- och drogproblem. Ofta när jag skulle ut och leka fick jag kliva över nån som låg full i porten. Och vi barn var livrädda för en del av de andra alkoholisterna. Ändå retades vi med dem, nästan mobbade dem. Alkoholisterna var för oss liksom dumma vuxna.

Betydligt mer respekt hade Malin Kleinsmith och hennes kompisar för de äldre tonårskillarna i området som höll på med andra droger. När killarna gick ner i källaren för att ta droger fick de yngre barnen stå utanför och vakta.

– Vi skulle ropa om det kom nån vuxen. Det var spännande och ärofyllt att få hjälpa de coola, äldre killarna. Samtidigt var vi rädda för dem.

MALIN KLEINSMITH VAR med i ett större gäng i Tyresö där flera höll på med droger. Men inte hon – armbrytningen var hennes stora grej. Efter att ha tränat i ett halvår fick hon

åka på sin första tävling i Eskilstuna – sedan var hon fast och tränade bara mer och mer.

När hon slutade gymnasiet blev hon uttagen till VM i Kanada. Resan fick hon bekosta själv.

– Vi var fem syskon och mamma var rätt sträng och sa att jag fick samla ihop pengarna själv. Jag frågade en granne som jobbade inom Kriminalvården i Farsta om jag kunde få sommarjobba där. Jag städade och torkade spyor en hel sommar och sparade vartenda öre. Samma dag jag skulle åka fick jag ett brev av mamma. Hon som hade så svårt att ge beröm annars skrev att hon var stolt över mig. Och så låg det 1 000 kronor i kuvertet.

JAG STÄDADE OCH TORKADE SPYOR EN HEL SOMMAR OCH SPARADE VARTENDA ÖRE.

Det blev silver i VM den gången, och det blev silver i VM i England 2006 och i Litauen 2014. Hon trodde att hon var den eviga tvåan. Hon älskade träningen, men hatade att tävla eftersom hon mädde illa, fick prestationsångest och led av att stå i fokus.

Vad gjorde att du gick från att vara den eviga tvåan till att vara bäst?

– Det är nåt som släppt senaste åren. Jag har fått barn, skiljt mig, och förra året i december bestämde jag mig också för att säga upp kontakten med energitjuvarna i

mitt liv. Jag har alltid tagit hand om andra människor med missbruk och andra problem. Nu får de klara sig själva. Och jag vågar tävla för min egen skull, tro på mig själv och fokusera. När jag vann guldet i Turkiet kände jag redan på morgonen att det var min dag. Nu känns det som om jag kan ta hur många guld som helst och jag njuter av att tävla.

Vännerna från förr hör av sig och grattar henne på Facebook, oavsett om de sitter på behandlingshem, är hemlösa eller bor kvar i Tyresö.

– Det känns jättebra. Alla från min gård i Granängsringen och de jag umgicks med då känns som min familj.

VÄNNEN SOM TOG en överdos på ett behandlingshem hette Patrik. Han och Malin Kleinsmith hade följts åt sedan lekis och gjorde det mesta tillsammans. Hon var utomlands på tävling när han begravdes.

– Jag tänker ofta på Patrik och hur hans liv skulle ha varit om han hade haft en bättre uppväxt. När jag möter barn som har det svårt tänker jag alltid på min vän Patrik. Mitt mål är att bli fosterfamilj så fort min yngsta blivit lite äldre.

Trots att Malin Kleinsmith har lagt ner med att ordna och fixa för andra är det ändå hon som ser till att familjen samlas till jul i år igen.

– Julafton var ett av få tillfällen vi firade när jag var liten. Det var allas lycka, vi hade det riktigt mysigt. Så julen är viktig för mig. Alla fyra syskon, barn, syskonbarn och pappa kommer hem till mig. Sen åker några hem till mamma och firar vidare på kvällen. 📍

MALIN KLEINSMITH ÅLDER: 39 år **BOR:** Västerhaninge **GÖR:** Chef för kontaktcentret i Sollentuna **AKTUELL:** Vann guld i VM i Armbrytning i Antalya, Turkiet i oktober i klassen Minus 65-kilo höger arm. **KLUBB:** Brynäs Armwrestling.

Stadsbudskåren värnar om stockholms miljön

Stadsbud i Storstockholm med de fyra kontoren på Artillerigatan, Döbelngatan, Hallvägen samt Ynglingagatan har genom föreningen beslutat om att alla åkare med egna bilar ska följa de miljöregler som är stipulerade av myndigheterna. Föreningen har utöver det beslutat om att lätta lastbilar under 3.5 ton inte får vara äldre än 15 år. Alla tunga lastbilar är godkända för miljöklass 5 och 6 vilket innebär att de har en tillsats som heter adblue vilket gör att N Ox, kväveoxider förvandlas genom en SCR-katalysator till ofarligt kväve och vatten.

Stadsbud i Storstockholm är miljöcertifierat genom ISO 9001 vilket betyder att samtliga åkare använder godkända smörjmedel och produkter med minsta möjliga miljöpåverkan. Alternativa bränslen används för närvarande inte på grund av att lastbilarna står stilla större delen av

dagen när de lastar och lossar våra kunders bohag. Föreningen följer med utvecklingen i vad som händer inom alternativa fordon och bränslen samt analyserar noga alternativen om det finns möjlighet att använda sig företagsekonomiskt av dessa.

Stockholm genomför nu den största trafikomvandlingen innanför tullarna sedan högeromläggningen 1967. Staden ska anpassas till ett mindre energikrävande samhälle och Stadsbud i Storstockholm stödjer självklart denna förändring till en renare och trevligare stad.

Stadsbud i Storstockholm etablerades 1863 och kännetecknas än i dag med sin skärmmössa med mässingsplåt som endast får användas av oss. Vi erbjuder våra kunder en trygg och säker flytt- och magasinering.

Välkommen till Stadsbudskårens fyra kontor! Stadsbud i Storstockholm

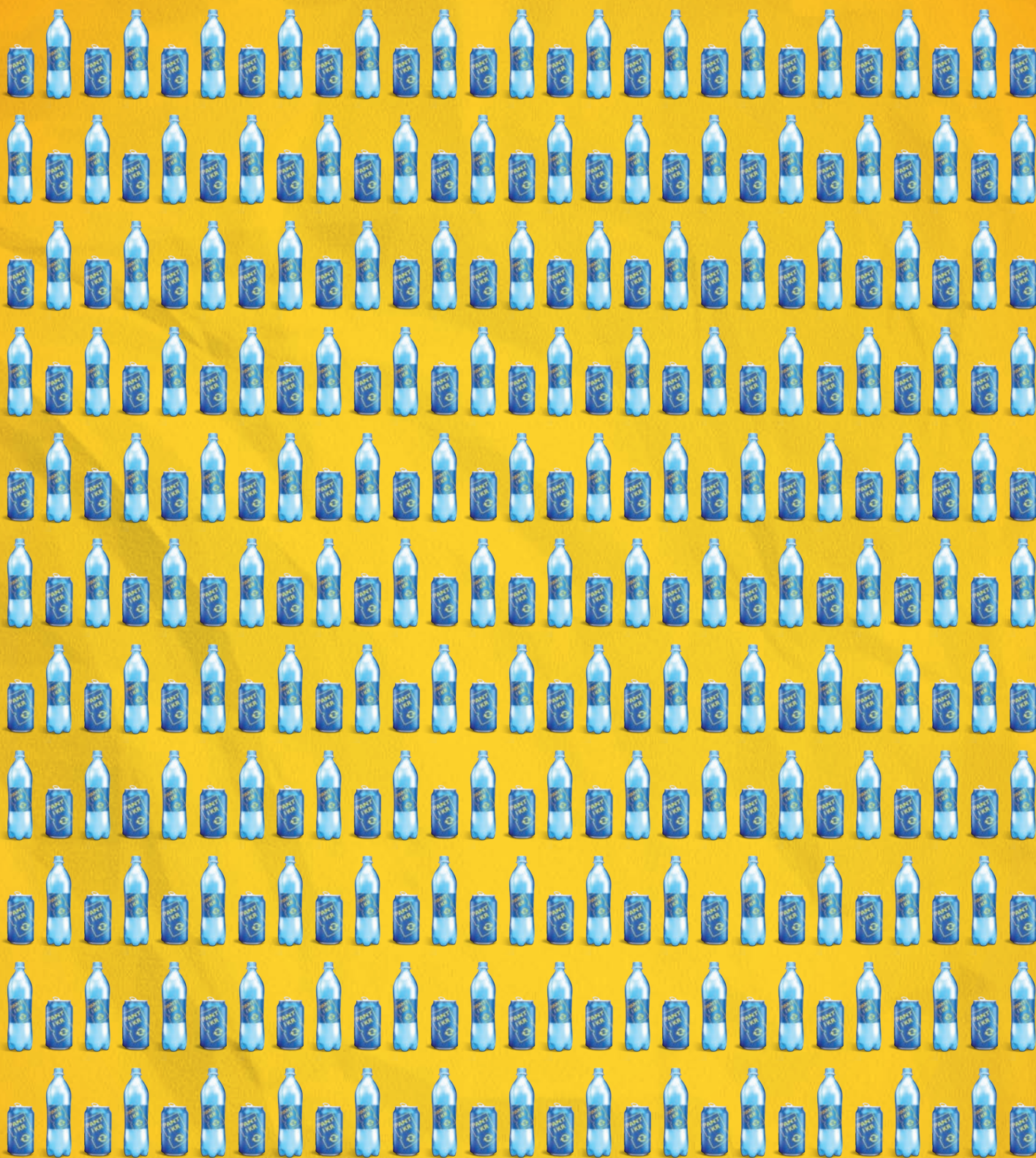
Artillerigatan 33, 08-782 96 10
artilleri@stadsbud.com

Hallvägen 36, 08-39 96 75
hallvagen@stadsbud.com

Döbelngatan 77, 08-612 30 00
dobeln@stadsbud.com

Ynglingagatan 7, 08-611 55 55
n.station@stadsbud.com

Etablerad 1863 • www.stadsbud.com

Har du mycket pant?

På våra pantmottagningar i Årsta, Frihamnen och Kungens Kurva kan du lämna in hela säckar med pant. Pantpengarna får du insätta på önskat bankkonto och du får naturligtvis samma ersättning som i butik.

Läs mer på www.pantamera.nu. Tack för att du pantar!

PANTAMERA

Vigda för varandra

Anders och Maria Nyqvist har varit gifta i drygt nio år. I dokumentärfilmen *Till Maria* visades vigseln och deras liv då, filmen sändes på SVT och fick en hel del uppmärksamhet. Ett drygt år efter att filmen visats vräktes de och större delen av äktenskapet har sedan levt i hemlöshet. Men nu är Maria nykter sedan två år. Och Anders ska börja en behandling. De vill, och hoppas och tror, att de kommer bli gamla tillsammans. TEXT **ULF STOLT** FOTO **ANNELI HILDONEN**

Det skulle visa sig att Anders Nyqvist hade fel.

Ungefär tre minuter in i den 13 minuter långa dokumentärfilmen *Till Maria* – den var en av åtta filmer som visades i SVT på hösten 2010 under rubriken *Kvinnan i mitt liv* – filmas han stående i rummet i deras då gemensamma lägenhet i Sandsborg och knyter slipsen.

Om några timmar ska han och Maria gifta sig i Klara kyrka.

Kameran zoomar in på hans händer som med visst besvär försöker svarva till en slipsknut och hans röst konstaterar, efter att han berättat att de båda levit i både hemlöshet och missbruk i sina respektive liv tidigare, att: "vi kan inte gå runt på gatan och leva som man och hustru".

Nio år senare. Biblioteket i Situation Sthlms säljarcafé.

Anders och Maria Nyqvist – hon föredrar att kallas Mia – brukar träffas här på morgnarna. De har båda sin post hit och eftersom Anders sedan 2002 lider av ögonsjukdomen Lebers sjukdom, vilken kraftigt försämrat hans syn, behöver han bland annat hjälp med att gå igenom sin post.

Just i dag har han fått en avi från Stadsdelsförvaltningen han tillhör som meddelar att de betalat egenavgiften en period fram till november. En av posterna lyder: "Egenavgift frälsning, 10/9-31/9, 3.276 kronor utbetalt".

Anders skrattar till lite.

– Men inte ens frälsning är gratis.

Han bor sedan några månader tillbaka en kort promenad härifrån på ett hotellhem på Magnus Ladulåsgatan. Innan dess bodde han på härbärgen. Mia har nu varit nykter i ungefär två år och flyttade för några månader sedan in i en träningslägenhet i Rågsved, inte långt från där hon växte upp i Hagsätra. Hon har aktivitetsstöd på ett krukmakeri – "jag tror att stödet tagit slut, men jag fortsätter gå dit för att jag gillar det" – för att hålla sig sysselsatt och underlätta sin nykterhet. Om allt går som hon hoppas övergår lägenheten till en försökslägenhet om något år och efter ytterligare en tid blir lägenhetskontraktet hennes. Då kan hon och Anders flytta ihop igen.

Och fortsätta livet som gifta. Dock utan sina vigslingor.

De hade kvar ringarna "kanske fyra-fem år" efter att de gift sig. Men en dag gick de till pantbanken med dem. Och lovade varandra att det bara skulle ske den här enda

MEN INTE ENS FRÄLSNING ÄR GRATIS.

gången och att de skulle lösa ut dem. Vilket de också gjorde. Men en kort tid senare var de tillbaka på pantbanken.

Mia ser ner på sin vänsterhand och spärar ut fingrarna en aning.

– Jag ser fortfarande ringen framför mig. Men det var slut på pengar och vi var törstiga som fan. Och tänkte att "det ordnar sig, dem kan vi hämta ut".

Men den här gången klarade de inte av att lösa panten i tid.

– Ibland känner jag så här – och det borde jag inte känna – om jag pratar med nån och säger att jag är gift, så kommer jag på att jag inte har nån ring och gömmer handen. För att inte bli ifrågasatt, eller inte trodd.

Anders har upplevt samma sak.

– Då har jag hållit undan handen. Lite skamligt att ha pantat dem för pengar att dricka för.

FILMEN TILL MARIA spelades in under en lite stabilare period i deras liv.

Något år tidigare hade Anders och Mia träffats i Globenparken, en park som låg ungefär där Tele2 Arena ligger i dag. På den tiden var det en plats där hemlösa människor träffades, där fanns en liten damm och en grillplats, några bänkar.

Mia började gå dit för att dricka och umgås med folk.

– Vi var några som spelade kort och drack. Det var inga fylleslag där direkt, mer avkoppande stämning. Du bara dök upp där helt plötsligt, hur du hittade dit vet jag inte.

Men en dag satt Mia där i parken och var ledsen och grät, väninnan hon bodde inneboende hos i en lägenhet i Kärrtorp hade dött. En morgon hittade hon henne död i sängen.

– Hjärnan sa: "Hon är död". Känslorna sa: "Återupplivning". Jag försökte återuppliva samtidigt som jag ringde 112. Jag vet inte vad hon dog av, men ingen överdos i alla fall. Jag minns att när jag gjorde konstgjord andning så bubblade det i lungorna.

Anders tröstade henne och lät henne bo hos honom ett tag innan de blev ett par och mer formellt flyttade ihop i hans lägenhet i Sandsborg, den lägenhet de sedan åkte hem till efter bröllopsnatten på ett hotell i

▲ Vid förhandsvisningen av *Till Maria* på Bio Rio intervjuades Anders och Mia och berättade då om en barnbok de hade planer på. "Den skulle handla om en hund som hette "Halvåtta-hunden". Jag stod vid Slussen och sålde tidningar, då passerade en hund där halv åtta varje dag", berättar Anders.

► Enligt egen utsaga har Anders en förmåga att skoja bort allt, "jag kan skoja bort det mesta". De tycker att humor är viktigt. Och Anders och Mia pratar mycket med varandra.

stan och där det nygifta livet började.

Jag frågar vad de hade för tankar och drömmar om framtiden när de klev över tröskeln då. Mia tänker efter några sekunder.

– Jag tror inte jag tänkte nåt speciellt. Kommer inte ihåg. Beträffande min framtid, jag har alltid haft i bakhuvet att göra nåt kreativt. Alltid. Och hur det än går så hamnar jag i nåt kreativt. Som nu i krukmakeriet. Jag ska försöka gmeta ihop så jag kan hyra en egen plats där och dreja.

Då hade Anders ett OSA-jobb för att på grund av sin ögonsjukdom lära sig fingersättningen till ett tangentbord. Och Mia hade ett OSA-jobb på Klaragården där hon hjälpte till i kallsänken och med att servera mat. Alkoholen försöker de båda att hantera.

– Men jag fick sparken från det jobbet för jag luktade alkohol en dag, var kraftigt bak-

full en morgon. Jag måste druckit mycket dan innan för jag drack inte på morgonen då. Jag blev stoppad i dörren.

Som de i dag minns det tar det ett drygt år efter det att filmen visats i tv och gått som gåva till läsarna, medskickad med Situation Sthlms novembernummer 2010, innan situationen är sådan att de vräks från lägen-

**DET VAR SLUT PÅ
PENGAR OCH VI VAR
TÖRSTIGA SOM FAN.
OCH TÄNKTE ATT
'DET ORDNAR SIG, DEM
KAN VI HÄMTA UT'.**

heten i Sandsborg och det gemensamma bohaget magasineras.

– Vi kämpade som satan med att ha råd att behålla det i magasinet, berättar Mia, men det var bara att inse till slut att vi inte klarade det. Om vi kunde hämtat en del av grejerna, det vi kunnat bära, var skulle vi göra av det?

En del saker – bröllopsgåvor, foton, en del konst – hade Mia ställt hem till mamma.

– Jag tror att nånstans i bakhuvet, som en säkerhetsåtgärd med sånt som foton som inte går att ersätta, det förvarade jag hemma hos mamma. Så det är kvar. Mamma har alltid varit en bas, ställt dit saker jag är rädd om genom åren.

Anders och Mia är åter på gatan. Med de ägodelar de nu orkar bära i händerna och Tak över huvudet-garantin som huvudkudde.

Dessutom med ett äktenskap att hantera. ►

◀ På bröllopsresan till Paris "tappade de bort" sitt hotell, fick ta in på ett nytt hotell för natten men hittade tillbaka dagen efter. Anders berättar att han "gick på känsla. Man skulle passera en bro och ner till Place National, sen skulle man runda hörnet vid en irländsk pub. Direkt när jag kom in på hotellet kände jag igen doften av rengöringsmedlet".

DE KOMMANDE DRYGA fem åren bor de tillsammans på olika härbärgen och boenden. På dagarna säljer de Situation Sthlm – det har de gjort sedan innan de gifte sig – utom då det i några perioder inte fungerar.

På en del ställen kan de dela rum, ibland bor de på samma ställe, men på olika avdelningar. Då försöker de hålla kontakten med varandra så gott det går på kvällen och natten innan de ses på morgonen igen.

– På Hammarbybacken stod vi ibland på var sin sida av receptionen och ropade till varandra genom fönstret.

Det händer under de här åren att de bor på gatan, men det har inte varit vid så många tillfällen. Men Mia minns bland annat att de sov på en offentlig toalett några gånger.

De lever i de kläder de har på sig och med de ägodelar de orkar bära med sig. Men det händer att de även blir av med dessa. Inte sällan på härbärgen där ens ägodelar låses in på natten, men där kontrollen på det inlåsta inte alltid fungerar, berättar Mia.

– Efter ett tag bara struntade jag i allting, det kändes inte som att det var nån idé att äga saker och ting, jag blev bara av med det.

Anders berättar om ett hårt klimat på härbärgen, hur han tvingats sova med byxorna på sig. Och det har hänt några gånger att han varit tvungen att slåss ute på gatan för att försvara deras ägodelar. Mia har inte upplevt så mycket våld, däremot "bråkiga attityder".

– Man får aldrig visa sig svag, för det utnyttjas. Om jag fortsatt leva det livet så tror jag det påverkat mig mer, jag hade nog blivit väldigt kall.

– Jag tycker inte det är svårt att behålla sin mänsklighet, sitt värde i den världen.

▲ *Planen inför framtiden är att Mias lägenhet ska bli en försökslägenhet och att hon sedan får ta över kontraktet så de kan flytta ihop igen, det ligger kanske tre-fyra år bort. "Under alla år vi kämpat och varit totalt särade, varför skulle vi inte klara det?", undrar Mia.*

JAG BEHÖVER INTE KÄNNA MIG ENSAM. JAG TROR VI KOMMER SITTA PÅ ÄLDERDOMSHEMMET IHOP.

Det är inte jag som människa även om det livet finns runt omkring mig, det påverkar inte mig att bli likadan.

I filmen säger Anders att när han träffade Mia "kom ett hopp in i mitt liv". Så känner han fortfarande.

– Hon har stöttat mig mycket, finns alltid där för mig, hjälper mig, jag behöver inte känna mig ensam. Jag tror vi kommer sitta på ålderdomshemmet ihop.

Det tror Mia också att de kommer att göra.

– Anders är en underbar människa. Han är varm och go och mån om mig. När han är på det humöret. Jag älskar Anders. Det är nåt hos honom som... jag kan inte sätta fingret på vad det är. Rent logiskt skulle jag bett honom flyga och fara för längesen.

En egenskap Mia uppskattar med Anders är att han är bra på att tala om känslor. Men han tycker att hon börjar bli bättre på det nu.

– Förr var det mer arga känslor du pratade om.

Mia förklarar:

– När allt är rörigt och jag mår dåligt, då blir jag arg. Det är så jag reagerar, det är mitt sätt att visa känslor fast jag egentligen är orolig och ledsen.

Anders försöker prata i stället.

– Men ibland går jag undan, är för mig själv ett tag. Jag brukar säga att jag vill ha lite egen tid. Och Mia gör sina grejer, går till Klaragården och är kreativ.

TVÅ OMVÄLVANDE HÄNDELSER under äktenskapet som båda lyfter fram är dels när de blev vräkta, och dels när Mia blev nykter för två år sedan. För första gången blev hon det av egen vilja, inte för att någon pressade henne ►

► Anders lyssnar mycket på ljudböcker. "Senast var det Douglas Adams Liffarens guide till galaxen. Den har jag lyssnat på många gånger. Tänkte starta en studiecirkel om den boken en gång, man kan ju tolka den på många sätt. Paasilinna har jag också läst mycket".

att bli det. Hon åkte till Kurön – hade varit där flera gånger tidigare – men den här gången blev hon kvar i sex månader.

– Jag hittade tillbaka till mig själv, till livet, till mina värderingar och vad jag mår bra av. Efter det har jag varit nykter.

Anders var ofta ute och hälsade på henne och sov över.

– Då fick vi låna gammelstugan. Man får blåsa när man kliver av båten, blåser man promille är det bara att ta båten tillbaka.

I och med att Mia i dag är nykter sedan två år, medan Anders fortfarande kämpar med sin beroendesjukdom, måste de arrangera tillvaron så att den fungerar. De ses därför aldrig när Anders dricker.

– Jag är stenhård. Vi umgås inte då. Om Anders ska dricka så går jag: "ok, hörs i morrn". Det går inte. Vi hamnar på precis olika nivåer, det är som gjort då att det blir bråk och gräl och man säger nåt dumt.

Planen är att Anders ska börja på en behandling snart.

– CRA – community reinforcement approach, står det för. Handlar om här och nu-tänkande, leva nyktert och byta ut alkoholen mot andra saker. Och börja gå på AA-möten. Kombinera det med den här behandlingen som är fyra timmar om dan.

– Man måste byta ut missbruket mot nåt annat.

Mia håller med:

– Om inte jag hade AA och en sysselsättning skulle jag trilla tillbaka, helt enkelt. Jag vet det. För jag är i behov av att vara sysselsatt, annars blir jag tokig.

Mias boendestödare ringer. Hon ska i väg på ett möte. Jag frågar hur det känts

JAG 'ÄR' STENHÅRD. VI UMGÅS INTE DÅ. OM ANDERS SKA DRICKA SÅ GÅR JAG.

för dem att tala om detta. Mia tycker att det varit många trevliga minnen "som poppat upp".

Anders:

– Vi har ju också gått på stan och skrikit på varandra...

Mia instämmer:

– När jag tänker på vårt äktenskap, jag är helt fascinerad över att vi klarar av varandra, att vi fortfarande är gifta. När man spaltar upp allt som hänt så borde inte vi, rent logiskt, vara tillsammans överhuvudtaget.

Anders:

– Vi är ganska olika också.

Han reser sig från bordet, tar med sin kaffemugg:

– Alkoholen har ju förstört en hel del.

Mia ser på honom. Nickar:

– Ja, jävlar vad den förstört. ☹

SATSA PÅ HÅLLBAR KONSUMTION I JUL

Med ett **medlemskap i a-kassan** försäkrar man sin lön för endast **110 kr i månaden** och får trygghet inte bara fram till påska utan ända fram till pensionen. Ett hållbart val, helt enkelt.

**Akademikernas
a-kassa**

Gå med på akademikernasakassa.se/blimedlem

Akademikernas a-kassa är Sveriges största a-kassa med 700 000 medlemmar. Frågor? Vi finns här för dig!

☎ 08-412 33 00   ✉ info@akademikernasakassa.se   🏠 akademikernasakassa.se   📱 [f](https://www.facebook.com/akademikernas) [t](https://twitter.com/akademikernas) [i](https://www.instagram.com/akademikernas) @akademikernas

Välfärden ska vara:

Privat

Offentlig

Tröttnat på val?

Det här är ett val du inte behöver göra. Vi idéburna ger vi dig samma trygghet som det offentliga kombinerat med drivet från privata aktörer. Det bästa från två världar helt enkelt.

Läs mer om oss och vad vi gör på www.brackediakoni.se/om-oss

Ett löfte om en bättre framtid.

Ett bevis på att jag klarar mer än jag tror.

En chans att börja om.

En möjlighet att stänga om mig och mitt.

Ett utrymme för drömmar.

FOTO: YANAN LI

Tak över huvudet ger luft under vingarna

SHIS Bostäder vet att ett eget boende är mer än bara skydd mot regn och kyla. I över 50 år har vi arbetat för att Stockholms stad ska kunna ge alla människor en egen bostad. Ett eget hem

ger trygghet som kan föda tillit, framtidshopp och drömmar. Vi ger stockholmare som tillfälligt står utanför bostadsmarknaden en möjlig väg tillbaka in i värmen.

SHIS Bostäder
MER ÄN TAK ÖVER HUVUDET

www.shis.se | En del av Stockholms stad

GATANS RÖSTER

Kören skivdebuterar. Situation Sthlm var med på inspelningen

De har sjungit på gator och torg, i kyrkor och på konferenser. Nu tar Gatans röster, som består av människor i social utsatthet, nästa steg och släpper skiva. "En guldskiva", enligt körmedlemmen och Situation Sthlm-säljaren Bo Hellenfors.

TEXT MARIA HAGSTRÖM FOTO MARTINA HOLMBERG

Efter avslappnings- och röstövningar, diskussion om texttrader och stämmor, är det dags för liveinspelning. Med gung i benen och varsin mikrofon i handen, tar de över 20 körmedlemmarna ton till gitarr, piano, mandolin, dragspel och trummor inför publik hos Kafé i

Gemenskap vid Korskyrkan på Norrmalm. Det är dags för kören – som startades för två år sedan i samband med SVT:s serie Gatans Kör men i dag heter Gatans Röster – att ge ut sin första skiva.

– Den är beviset på att allt fortsatte efter att kamerorna slutade rulla. Vi blir förevigade. Det är

◀ Birgitta Johnsson och de andra körmedlemmarna värmer upp inför skivinspelning.

▼ Operasångaren Rickard Söderberg gästsjunger på en låt.

kanonkul faktiskt. Det blir en bra jul i år, säger Bo Hellenfors, som har varit med sedan körens början, och som "borde ha hållit på med musik hela livet, i stället för att knarka".

Tror du skivan kommer att sälja bra?

– Ja självklart, det är en guldskiva.

På albumet *Sida vid sida – Live* finns både låtar som hängt med kören ett tag, såsom "Lyckliga gatan" och "Sånt är livet", men också helt nyskrivna låtar, såsom "Vi är här" av Magnus Helmner som är ansvarig för kören.

– Först kändes det lite läskigt, det var massa nya låtar och jag tänkte att vi aldrig skulle lära oss dem. Men vi vill väldigt

mycket och då blir man också bra på att lära sig. Alla ger järnet. Det känns spännande att ge ut en skiva, säger Ann Malmberg och berättar att en av hennes favoriter på skivan är "Vi är här".

– Vi sjunger om att vi valt att vandra kärlekens väg. Den är fin, om hur vi bör vara mot andra människor.

En annan av hennes favoriter är Lalehs låt "Goliat". Men Situation Sthlm-kollegan Stefanie Strömberg var först kliven.

– Jag tyckte inte om den från början, men ju mer vi sjöng den desto mer tyckte jag om den. Vi sjunger att vi ska kämpa mot Goliat. Jag tänker på att jag har fått kämpa i livet, med hemlöshet, att min son togs ifrån mig,

mina sjukdomar, socialen. För mig är allt det Goliat.

Ann Malmberg påpekar att det är en svår låt med många vändningar och skiftningar i tempo.

– Det är tur att Rickard sjunger verserna, för de är svåra. Vi är glada att han kom hit, det känns som förr.

Operasångaren Rickard Söderberg, som ledde kören i SVT-produktionen, gör comeback i kören på en låt.

– Det är en fantastisk samling människor. Det är alltid härligt att musicera tillsammans. De har utvecklats otroligt mycket, det går inte att jämföra med den första dagen. Det finns en kärna bland körmedlemmarna som ▶

DEN ÄR EN BARNDOMSDRÖM SOM GÅTT I UPPFYLLELSE: ATT STÅ PÅ SCENEN OCH SJUNGA. OCH NU OCKSÅ GE UT EN SKIVA.

Stefanie Strömberg

har funnits med sedan dag ett. Stommen av kören är densamma, men några har fallit av, några är nya och några har gått vidare.

Intill mixerbordet sitter en liten Pippi-docka i tyg. Den representerar Irene Pettersson som inte längre är med dem. Hon har "gått vidare".

– Hon hade den där lilla Pippin på hospiset. Irene var lite som Pippi Långstrump. Hon hade ofta flåtor, hon vågade ta plats och sa vad hon tyckte, berättar vännen Birgitta Johnsson.

– Hon var en solstråle. Hon drog igång

Stefanie Strömberg är tillbaka i kören efter ett längre ofrivilligt avbrott.

hela kören, säger Ann Malmberg och Birgitta Johnsson instämmer:

– Irene var en stjärna. Hon hade mycket livsglädje och bjöd in hela publiken när hon sjöng. Hon skulle ha varit med i dag, hennes röst skulle ha varit med på den här skivan. Det var hennes dröm det här.

MITT I KÖREN står Stefanie Strömberg, sjunger med inlevelse och tittar då och då ner i pappret i handen. Hon berättar efteråt att hon sjöng fel på ett ställe och att det är tur att de spelar in låtarna flera gånger. Kören har betytt och betyder mycket för henne. Gemenskap och att komma ut. Sjunga är också bra för hennes andning, då hon har lungsjukdomar.

– Men under elva månader kunde jag inte vara med. Jag fick en skoter, permobil kallar många den för, och jag inte kunde komma in och ut med den där jag bor på SHIS (Stockholm stads bostadssociala resurs).

– I elva månader väntade jag på att de

skulle bygga en ramp. Jag kunde knappt lämna hemmet alls och fick en depression. Jag ville krypa ur skinnet, allt kändes svart och hopplöst. Som en stor stenklump inuti. Fönsterna i mitt rum har speciallås som bara personalen kan öppna. Det var tur för annars hade jag hoppat.

I slutet av sommaren kom rampen till slut.

– Det var en lättnad. Succesivt kändes det bättre och jag började i kören igen så fort jag kunde. Den är en barndomsdröm som gått i uppfyllelse: att stå på scenen och sjunga. Och nu också ge ut en skiva. 📀

GATANS RÖSTER

Den 10 december släpps albumet Gatans Röster *Sida vid sida – Live*, med releasefest och gratis konsert i Söderhöjds kyrkan klockan 19. Där finns cd-skivor att köpa för 150 kronor styck.

Körmedlemmar kommer också ha möjlighet att sälja den själva. Den går även att beställa via anette.kyhilstrom@helamanniskan.se

Gatans Röster är en del av Ny Gemenskap.

EN FLICKA ÄR FÖDD

SWISHA
DIN GÅVA TILL
900 12 23
TACK!

#ENFLICKAÄRFÖDD

Varje dag föds flickor in i förtryck och orättvisor. Det kan vi inte acceptera. Flickor ska aldrig nekas, kränkas, hotas, utnyttjas eller tvingas – bara för att de är flickor. Ge en gåva och ta ställning för varje människas lika värde och makt över sitt eget liv.

PG 90 01 22-3 BG 900-1223
svenskakyrkan.se/julkampanjen

Svenska kyrkan
INTERNATIONELLT ARBETE

medlem av
actalliance

Lars-Ola Arhusius säljer Situation Sthlm på Götgatsbacken vid Slussens tunnelbaneuppgång. Här förevisar han också poliser och roliga människor på Instagram. Men framför allt hundar.

BERÄTTAT FÖR **MARIA HAGSTRÖM** FOTO **MARTINA HOLMBERG**

MIN PLATS

Jag sålt tidningen här i åtta år. Det var en annan säljare, Åke, som fick mig att börja, även om jag drog på det hela först. Men han tyckte inte att jag bara skulle sitta hemma efter att jag slutat jobba på SJ och blivit pensionär. Det är kul att sälja, att träffa så många människor. Jag har bra kontakt med de som jobbar här på Matrebellen och när jag vill ha en paus går jag till Tre, som säljer mobiler, och fikar med dem. Jag känner mycket folk och har bra kontakt med Trygghetsgruppen, polisen och vakterna. Stellan Skarsgård, Johan Rabaeus, Jonas Wahlström – Skansenkillen – brukar köpa av mig. Och jag är bekant med Danny Saucedo och Molly Sandén. Ni ska se när de kommer, oj vad ungdomarna vill ta selfies med dem.

Jag tycker om att ta bilder och har använt Instagram i tre-fyra år. Det är kul, jag lägger ut bilder på hundar och människor som hälsar

på mig här på Götgatsbacken. Folk får gärna följa mig, jag heter larsola44. Nu har jag 718 följare och 237 likes på den senaste bilden, en bild på mig och vakten Dennis.

Jag fotar roliga människor, kändisar, vakterna i tunnelbanan, poliser – bilder från gatan. Och naturligtvis hundar! Jag har haft hund själv, en labbe som blev tolv år. På sextio- och sjuttioalet hade jag en boxer och som barn katt och undulater. Ett tag bodde en skata hos mig.

Jag är uppväxt i Hästhagen i Nacka. Vi hade hyresgäster och de tog ner ett skatbo utanför sitt sovrumsfönster. De trodde att det bara var ägg, men där fanns en skatunge. Den födde jag upp med köttfärs och banan. På morgnarna satte jag ut fågelburen och han flög ut, när han sen ville få mat eller komma in satte han sig i buren igen. Han sov inomhus om natten. Jag kallade honom för Kalle. 🐾

SITUATION #255

SORGEN bor i en skrivbok på en hylla. Varje gång en säljare dör skriver de som vill några minnesord, ett sista farväl till en död kollega. För den är kondoleansboken en trygghet, en hjälp att bära sorgen. För de anhöriga blir det också en påminnelse om ett liv. Läs reportaget på sidan 20.

ISTOCKPHOTO

Våld mot kvinnor i särskild utsatthet är extremt vanliga inslag i deras vardag. Får de en örfil kanske det ses som "inte så farligt", menar Emilia Hermanrud.

Kvinnor i missbruk blir misstrodda

DET "IDEALA" OFFRET för sexuellt våld är en "svag kvinna" som inte tar onödiga risker och som blir utsatt av en okänd man. Hon ska ha fysiska skador, vara förkrossad, gråta mycket och absolut inte vilja ha kontakt med förövaren igen. Men de flesta passar inte in i den beskrivningen.

Bilden av det "ideala offret" kan påverka hur betrodd en kvinna blir och om åtal väcks. Det påpekar forskaren Eva Diesen, från Stockholms universitet, under konferensen Kvinnofrid för kvinnor i särskild sårbarhet? Hon har i sin forskning, om sexualbrott och våld mot kvinnor och barn, sett att den brottsutsatta blir mer ifrågasatt än förövaren och att det finns faktorer som minskar chansen för åtal. Det kan vara att kvinnan tagit risker, varit berusad och att hon har låg social status.

– Till exempel en tonårstjej i en riskmiljö, som har rymt från ett behandlingshem och hamnar på Sergels torg, inte har nånansans att ta vägen och sover hemma hos män som utsätter henne för sexuellt våld.

Eva Diesen har också sett att trovärdigheten ibland bedöms som lägre om kvinnan har anmält flera gånger förut utan att det har lett till åtal.

– Eller att hon är hemlös, missbrukare, prostituerad eller har psykisk ohälsa.

Ändå vet man att kvinnor i

missbruk eller psykisk ohälsa är särskilt utsatta då det gäller våld. Det är något Equal Stockholm, som arrangerar konferensen, tydligt märker i sin verksamhet QvinoQraft, som är en mötesplats för kvinnor i social utsatthet.

– När tio kvinnor där fick frågan

"När tio kvinnor där fick frågan om de blivit utsatta för våld räckte nio upp handen."

om de blivit utsatta för våld räckte nio upp handen. Sen visade det sig att den tionde kvinnan var så van vid våld att hon inte refererade till sig själv som våldsutsatt, säger Per Sternbeck på Equal Stockholm.

Enligt Emilia Hermanrud, från Fyrtrorn advokatbyrå, är våldet normaliserat.

– Våld mot kvinnor i särskild utsatthet är extremt vanliga inslag i deras vardag. Får de en örfil kanske det ses som "inte så farligt". Kanske har de tidigare varit med om våldtäkter. Det måste man vara medveten om när man möter dessa kvinnor.

Dessutom har de oftast en multi-problematik med behov av insatser från många olika instanser.

– Men myndigheter tenderar att fokusera på den egna verksamheten.

Det leder till att kvinnorna inte får det stöd och den hjälp de behöver, säger Emilia Hermanrud.

Hon påpekar att det finns mycket som spelar in om en kvinna anmäler eller inte, går vidare med det och om hon ser möjligheter till att få hjälp. Det kan finnas en rädsla för att förlora barnen eller sitt hem. Mannen kanske är den som förser henne med boende och pengar till droger – han har en psykologisk makt. Hon själv kan vara misstänkt för ett annat brott. Det kan pågå flera juridiska processer samtidigt, vilket blir svårt att hantera när helhetsyn saknas.

– Prio i myndigheters ögon är missbruket och sjukdomen. Man ser inte det som symptom. Det är inte ovanligt att missbruk är en följd av att ha blivit utsatt för våld. Om vi vänder på det och får ett nytt tankesätt, om vi ser dem som brottsoffer i första hand så skulle de bli hjälpta på ett annat sätt, säger Emilia Hermanrud.

– Fokus bör ligga på att komma bort från den våldsutövande parten. Och sen – om hon vill – få hjälp med missbruket och psykiska hälsan. De har rätt till skydd och upprättelse, det bör vara utgångspunkten. Våldsutsatta kvinnor är brottsoffer i första hand – alltid.

MARIA HAGSTRÖM

Sprututbyte – en fin julklapp

EFTER MYCKET VÄNTAN – får nu Stockholm ytterligare ett sprututbyte.

– Min tro och förhoppning är att det öppnar kring helgerna. Och jag skulle faktiskt inte kunna tänka mig en finare julklapp utifrån de behov vi ser, säger Jessica Ericsson (L), ordförande i landstingets beredning för folkhälsa och psykiatri.

Sprututbytet flyttar in i "Mariahuset" på Wollmar Yxkullsgatan, där det i dag finns beroendevård samt en mottagning för hemlösa personer.

– Det gör att det blir lättare att samarbeta och hitta nya möjligheter att skapa en riktigt bra vård, som till exempel jobbar uppsökande.

Det finns sedan tidigare ett sprututbyte vid S:t Görans sjukhus. Jakten på lokaler till en ny verksamhet, som har beskrivits som akut och viktigt, har pågått i nästan två år. Samtliga sjukhusområden har skannats av utan framgång. Och planerna på ett sprututbyte vid Gullmarsplan stoppades av stora protester.

Har tas sprututbytet emot vid Mariatorget?

– Pratar vi om vård för mer utsatta grupper så kommer det nog alltid finnas människor som är positiva till vården men bara om den ligger nån annanstans. Så också här. Det finns de som är väldigt emot, de som är oroliga, men också de som är positiva, säger Jessica Ericsson.

MARIA HAGSTRÖM

77%

av de tillfrågade svenskarna vet inte att alkohol är relaterat till cancer.

Enligt IOGT-NTO har Sveriges befolkning därmed sämst kunskap i EU om sambandet. Bäst kunskap finns bland fransmännen, där mer än hälften känner till det. Konsumtion av alkohol är, efter rökning, den näst största faktorn bakom cancer globalt, enligt WHO. IOGT-NTO anser nu att Sverige, liksom Irland, ska införa varningstexter för cancer på alkoholdrycker.

Träd ger hungriga barn hopp.

VI-SKOGEN

Plantera fler träd i jul!

Du kan göra skillnad för dem som drabbas hårdast av klimatförändringarna. Genom trädplantering och utbildning ger Vi-skogen utsatta människor i östra Afrika möjlighet att skaffa sig inkomster och mat på bordet – samtidigt som klimatet blir bättre. **Bekämpa klimatförändringar och fattigdom nu. Bli månadsgivare på viskogen.se**

MED EGNA ORD

KORT SAGT & POESI

Åsikt

● Jag har en åsikt att stå med i alla vindar, vara stark och stå emot populisternas attacker, jantefolkets kvarnar, stå på de uddas, olikttänkandes sida. Tro på ekumenisk kraft, vara en kungens musketör – en för alla, alla för en. Trots att hjärtat i dagens hårda och cyniska värld ibland gråter, så ger det mig kraft och styrka att se framåt och kämpa på i mitt lilla enkla och ofta så knasiga liv.

LIVINGSTONES

Tolv steg

● Jag har börjat med tolvstegsprogrammet. Det betyder att jag alltid befinner mig högst tolv steg från ett Systembolag.

JIMMY, SÄLJARE 84

Två öron

● En kompis till mig sa "ja du Dagge, du har mycket rätt i vad du säger. Du förstår varför man har fått två öron men bara en mun". Det tycker jag att han hade alldeles rätt i.

DAGGE

Mysterium

● Många år, men jag känner inte dig. Vad känner du, vad tänker du, vem är du? Du är som en Lunnefågel som av misstag hamnat i Hägerskrikans bo. Olika är vi, du är idealist, jag är realist. All ära till idealister, du som är idealist ser möjligheter överallt. Jag är inte så säker, är tvivlare.

Ibland blir drömmar faktiskt sanna, men ack så ofta blir det inte så.

Du är mitt livs mysterium, men också den stora kärleken, ett hoppets ljus i mörkret.

LIVINGSTONES

FÖLJ OSS PÅ
INSTAGRAM

@situationsthlm

Tarja & Ann

Tarja: Blev så glad att du Ann ville börja skriva med mig. Har länge saknat nåt slags samarbete, tycker att det är så mysigt att sitta på vårt bibliotek på redaktionen, bolla idéer, fika och skratta. Skratta och skoja, det kan vi.

– Det var ju för cirka två år sen vi lärde känna varann lite bättre när vi skojade om att bli stora artister. Du började sjunga i Gatans Kör och jag slutade, det var kul men jag hade inte riktigt tid för det. Men du är duktig som fortfarande är med i kören och sjunger.

Ann: När vi fikade i dag kom ett intressant ämne upp i vårt samtal – ofredande på arbetsplatsen. Om människor som uppträder kränkande mot oss kvinnliga säljare. Och du berättade om en episod som hände ganska nyligen.

T Ja, det var en gubbe som började fråga om tidningsinnehållet. Han tyckte att det ska vara kvinnor på omslaget och helst lättklädda med stora bröst. Då märkte jag att han inte skulle köpa tidningen och slutade lyssna på honom, vände bara ryggen mot honom och så gick han.

A Jag har också upplevt kränkningar och personer som varit fulla eller drogpåverkade som tycker att det är helt okej att antingen pimpla öl eller prata med mig hur länge som helst. **Detta stör och kunderna vågar sig inte fram eller kanske tror att jag känner vederbörande och vill inte störa.** I såna situationer vill jag bara försvinna.

T Det där har jag också varit med om många gånger. Jag brukar lämna platsen, passar på att ta en kaffepaus eller gå på toaletten och kommer sen tillbaka eller byter plats.

A Jag råkade ut för en man som ett flertal gånger kom och gav mig betalt för tidningen, sen sa han varje gång han gav mig pengarna "så du får nåt varmt i dig". Efter det tryckte han upp mig mot skyltfönstret och kramades hårt. Jag kunde inte ta mig loss för han var stark. Detta hände några gånger. Efter det försökte jag se honom innan han såg mig, då kunde jag smita in nästan och undkomma hans tvångskramande och slemmiga blick.

T Usch vad obehagligt. Har aldrig råkat illa ut men är jämt på min vakt. Har ett överfallslarm för säkerhets skull. **Klimatet har blivit råare på våra fina gator, men tack och lov det finns fortfarande varma och goda människor.**

A Jag undrar vad som gör att dessa, företrädesvis män, tror sig ha rätten att behandla oss kvinnliga Situation Sthlm-säljare så här? De skulle aldrig få för sig att utsätta en man för kränkningar i ord eller handling, än mindre stövla in på en "vanlig" arbetsplats och kränka personalen. När ska de förstå att vi inte är intresserade av deras babbel, närmanden eller morgonstånd.

– Nej usch, det här blev tungt, ska vi byta ämne? Vad tycker du om julen?

T Jag avskyr julen. Har inte firat jul på 18 år, tar julen som en vanlig helg. Kommer att sälja tidningar som vanligt och på julafton vill jag vara själv. Det enda jag önskar är snö. Mycket snö och lite minusgrader. Känner många som inte firar jul så vi önskar varann "ej jul".

A Jag är en riktig julgalning som tar in så mycket jul jag kan. Fönstren ska putsas och nystrukna gardiner ska hängas upp. Julkort ska skickas till nära och kära, barn och barnbarn ska få någon lite julklass. Det är en härlig tid när allt skimrar i grönt och rött. Sedan ska granen bäras hem och kläs, alla tomtar, stjärnor och ljusstakar på plats. På julaftonsmorgon är allt lugnt, julgransbelysningen tänd, stjärnan i fönstret lyser och stearinljus på bordet som värmer både kropp och själ, kaffet smakar extra gott. Och efter Kalle Anka kommer äntligen han som vi väntat på – tomten.

T Att du orkar. Jag är så glad att jag slipper allt det där, har ju inte det minsta behov eller intresse. Kan dock få lite julkänslor i slutet av januari eller februari om det snöar fint. Kan hända att jag nynnar någon jullåt då. Kommer och berättar för dig sen när jag får min julfeeling.

GOD JUL FRÅN TARJA OCH ANN

Min julafton i Finland

● Jag hade redan flyttat hemifrån. När jag åkte hem på julafton var mamma hemma och syster Paula och hennes man och Jussi och hans fru var där. Jag ville ge en kram till min mamma men hon sa "gå bort". Jag blev ledsen. Sedan gick jag till skogen för att hugga julgran. Det var kallt och mycket snö. Jag ville inte ge upp, jag ville ha julgran. Det var jobbigt men jag lyckades. Sedan släpade jag hem granen till huset.

"Här har ni julgranen", sa jag men de ville inte ha den. De tyckte inte att den var fin. Jag blev ledsen. Sedan kommer nån annan med julgran som vi klädde. Sen åkte jag till byn för att köpa julmat.

Jag hade pengar men tyvärr var det stängt. De ville inte bjuda mig på julmat. Jag gick till min halvsysster. Där fick jag äta julmat. När jag ätit färdigt ville hon att jag skulle diska. Det var mycket disk, efter nio personer. Jag diskade allt men det blev inga julklappar från henne heller fast jag köpt julklappar till hennes barn. Jag trodde jag skulle få nån julklapp då jag ofta hjälpt henne efter skolan. Jag fick i alla fall julmat.

Nu önska jag alla mina kära kunder God Jul och Gott Nytt År om vi inte ses. Jag önskar även alla andra här i världen God Jul och Gott Nytt År.

TOINI, KLARBERGSGATAN

En dag i maj

● Det var en gång en flicka som en dag i sköna maj, skulle gå ner till Sergels torg för att köpa lite braj. Hade hört dom andra tala om vilka som höll till nere där. Hon ville inte gå men kunde inte motstå sitt begär. När hon kom ner till Plattan handlade hon för femhundra spänn, Hon var fast besluten att hon sen skulle ta sig hem. Men dom andra ville ju så gärna bjuda henne på en holk. Då började hon att fnittra och för att förstå henne behövdes det en tolk.

MARKKU

CREATIVE COMMONS

Vilket är fulast/farligast?

- Att ljuga?
- Att snacka skit om andra?
- Att sprida falska rykten?
- Att stjäla från dina kompisar?
- Att vara avundsjuk?
- Att vara svartsjuk?
- Att vara girig?
- Att svära när du blir arg eller irriterad?
- Att ta en öl eller ett par om du känner för det?
- Att ta en huvudvärkstabelt?
- Att sätta på ett plåster på ett sår som blöder?
- Att gå i mörker utan reflex?
- Att glo på en mobiltelefon när man träffar vänner?
- Att glo på tv när man kör bil?
- Att glo på mobiltelefonen när man är ute och går?
- Att ha hörlurar i bägge öronen på högsta volym?
- Att sova utomhus året om?
- Att inte svara på tilltal?
- Att avbryta någon som vill säga något viktigt?
- Att sitta och reta sig på någons utseende?
- Att lägga sig i andras affärer?
- Att tro att man kan äga en annan människa?

Vad vore kärlek utan frihet?

DAGGE

"Jag trodde aldrig att det skulle hända mig"

Kvinnofridslinjen är öppen dygnet runt varje dag. Ditt samtal kostar ingenting och syns inte på telefonräkningen.

Du som möter våldsutsatta kvinnor i ditt arbete är också välkommen att ringa.

Kvinnofridslinjen drivs av Nationellt centrum för kvinnofrid på uppdrag av regeringen.

020-50 50 50
Kvinnofridslinjen
www.kvinnofridslinjen.se

MED EGNA ORD

Skivsläpp med Gatans Röster

● Nu är det äntligen dags att låta allmänheten lyssna till vår skönsång, som vi sett fram emot denna dag.

Det kommer att bli lika överraskande för oss som för er för vi har inte hört något själva från inspelningen än. Som sagt, det kommer bli spännande. Den tionde december har vi release på skivan och alla som vill är välkomna till Söderhøjds Kyrka för att lyssna lite innan ni köper skivan.

Det kommer bli en helkväll helt klart värt att ha med sig i minnesbanken. Som ett plus finns en skiva att köpa som ett fint minne, hoppas ni förstått så nu väntar en fullsatt kyrka på oss hoppas vi. Kommer ni så lovar vi att leverera på topp.

PS: Glömde säga att det är fri entré och att det är kl 19:00.

MED VÄNLIG HÄLSNING
BOSSE, GATANS RÖSTER

Tanketom

● Tanketom tystnad, tom likgiltighet, dimmigt mörker ligger tät kring kroppen, lutar sig slött mot kommande kyla. Tiden går sakta, tick tack tick tack.

LB

Fortfarande

● Vackra ord, du ler när din mun rör sig, blottar tänder och väntar på svar. Jag har som vanligt bara sett dig andats ut, att du fortfarande är i livet. Låt mig få krama dig.

LB

Lite kryckigt

● Det är inte lätt att vara invalid i Sverige trots att det skall vara ett "föregångsland" för invalider. Själv går jag med krycka efter en olycka som hände 1989. Jag har de senaste åren blivit beroende av krycka.

Eftersom jag sitter mest hemma så händer det ibland att jag kostar på mig att gå ut och var träffar man andra människor? Jo oftast på krogen. Efter att ha suttit hemma med två-tre mellanöl i magen så gick jag ut och satt och pratade med justa människor på krogen. De stängde klockan 01.00 och när jag gick från krogen till bussen så var jag inte berusad men naturligtvis inte helt nykter men jag stappade inte fram. Jag var vid mina sinnens fulla bruk. Men det var nu kryckan ställde till det för mig!

På något sätt så kom polisen och såg att jag gick lite ostadigt på grund av att jag är invalid, inte på grund av alkoholen som jag hade tagit under cirka åtta timmar.

Jag försökte förklara att jag är invalid och ville visa äret på benet men icke att de lyssnade på mig. Jag försökte få blåsa i deras alkometer, men det var inte enligt deras "rutiner".

När jag kom till Västbergapolisen rotade dom igenom precis alla mina tillhörigheter som jag hade sorterat så jag visste precis var grejerna var enligt mitt system. När jag fick tillbaka allt i en enda stor röra så skulle jag skriva på ett papper att mina tillhörigheter var återlämnade men jag ville sortera allt först och var nog tur det. För det fattades en Torshammare som jag själv låtit gjuta av en silversmed. När jag påpekade det så "trollades" den fram bakom mitt öra...

Det påminner mig om att man går genom tullen på "Inget att förtulla" och de gör stickprov och inte hittar något så är tullen skyldiga att packa tillbaka grejerna i något så när sammordning.

Det borde väl gälla poliserna också, eller?

DAGGE

Blomdoft

Lukten här av blomster
Och kryddig doft av gröna blad
Kan hålla mig vaken om natten
Öka min lust
Göra mig glad.

JAN WALLIN

Vem

● Jag är överallt
Jag är en
Men så långt mycket mer
Än blott tusenfalt

I ditt första skrik
Jag är tid
Men så långt mycket mer
Än i stillhet lik

I din varje dag
Jag är eld
Men så långt mycket mer
Än ditt hjärtas slag

I din kärleks lag
Jag är i vinden
Till så långt mycket mer
Jag dansar till behag

I din tungas ord
En viskning
Liv långt mycket mer
Gror i långtans jord

Mörkret fyller natten
Innan grynings ljus
Omfamning mycket mer
Än lugnets stilla vatten.

JAN WALLIN

Sång, fest och avstängt vatten

● Sjöng på Halloweenmässan i Katarina kyrka med Helga gospelkör, sedan till deras matsal Fransiscussalen och åt god lunch med min väninna i kören som bor där jag bor.

Sedan var jag på halloveenfika hos SHIS där jag bor, utspökad till katt och jag dansade med en karl där som jag är kär i, han är kär i mig med och han var utspökad till djävulen. Sen festade jag med honom och väninnan från snett över gatan på kvällen, jag hade varit på systemet och vi festade en gång till efter det, min väninna skaffade tilltugget.

Glömde gå till diabetesläkaren som vanligt, nästa gång var hen sjuk så nu väntar jag på ny tid igen, tog dock influensavaccinet som jag måste göra varje år på grund av mina kroniska sjukdomar.

Vattnet är avstängt i två dagar med en veckas mellanrum, var bara att fylla hinkarna med vatten. Gatans Röster sjöng på Pelarbackens 50-årsjubileum, vi fick varsin chokladask, varsin ros och kex med brieost plus marmelader och cider.

METAL STEFFI

CREATIVE COMMONS

Genrep och ny karl

● September och oktober 2018. Genrep i Korskyrkan med bandet inför inspelningen av skivan på kvällen. Upp tidigt för att göra mig fin, vi övade inför publik och inspelning med de vanliga besökarna i Korskyrkan. På kvällen sjöng vi inför betalande publik. Jag sjöng lite falskt ett tag, blåå. En väninna från mitt boende övade med gospelkören, vi skippade

lilla Klara kyrka med bibelsjungandet.

Jag har träffat en ny karl som bor här, vi har varit kära sedan han flyttade hit för cirka tio månader sedan men det är först nu som vi tagit kontakt. Jag spelade Bingolotto med en väninna som vann en julkalender och jag fick besök av nya arbetstereuten som kollade den gamla rullatorupphängningen på scootern som

ska bytas.

Jag har köpt och lagt ett 200-bitars pussel av Sveriges län och limmat det, tog cirka två timmar att lägga själv. Jag har gått ner ett kilo till på en månad så nu väger jag 100 kilo, snart tvåsiffrigt. Det var två och ett halvt år sedan. Den nya socialassistenten kom hit, dags att söka försöksboende, bråttom.

METAL STEFFI

Sjunker

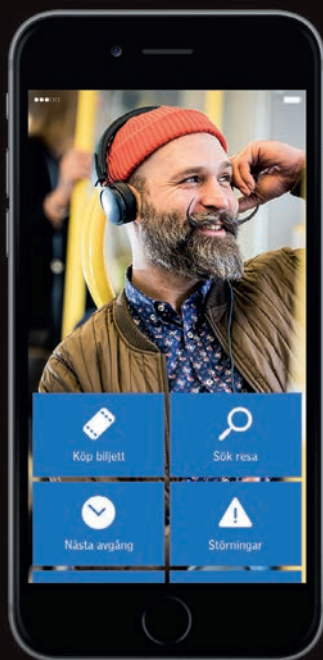
● Sjunker under ytan gång på gång. I tanken sviker jag dig aldrig mer igen.

LB

Förstånd före ro

● Döda inte min tro på dig, var är min far?
Vi har inte råd, ingen av oss.
Förstånd före ro, rosor lita på mig.
Det är inte viktigare än att jag kan vänta ett år.

LB

En biljett till hela Stockholm.

Ta dig till City och vidare till 7080 destinationer i Storstockholm. På samma biljett.

Ladda ner SL-appen på App Store eller Google Play.

FÖRETAGSPRENUMERATION

Med en företagsprenumeration hjälper du och ditt företag till att göra Stockholm till en bättre stad för oss alla att bo i. Vill ni också företagsprenumerera på Situation Sthlm och synas med er logotyp på denna sida? Kontakta oss:

Herman Sundgren (herman@situationsthlm.se), tel: 08-545 953 94

Abaton
PRODUKTION AB

APOTEK ICA

Bonnier
Fastigheter

Acne 艾可尼

AL
ATRIUM LJUNGBERG

BONNIER
Solutions

Colly
ETT FÖRETAG I INDUSTRIDE

FF Profilreklam AB
www.ffprofilreklam.se

Active Catering
SEDAN 1988

fonden
ARBETSSTÄLLNINGARNA TILL VÅRAN OCH DEN FÖREMANDE TILL

BOBY
BOTKYRKABYGGEN

COWI

Flinks JÄRN

HMXW arkitekter

advokatfirman sallnäs

BRANDKONTORET
Fastighetsansvar, försäkringsskydd
www.brandkontoret.se

Danske Bank

Folkhem

HOTELL
JOUREN
ett tryggt boende

ADVOKATFIRMAN ÅBERG & CO

bravida
VI GER FASTIGHETER LIV

DANVIKSHEM

Fora

hiQ

ADVOKATBYRÅN
Thomas Bodström

ashurst

brunnberg&forshed
ARKITEKTKONTOR AB

dina Dina
Försäkringar

FOURSIDE

HRM
Affärsutveckling
Relationer med affärsförus

afa
FÖRSÄKRING

ASSA ABLOY

Brücke
diakoni

Effekt
Konsult & Fastighetsförvaltning AB

gibon

Hyresgäst-
föreningen

AHRBOM & PARTNER
A&P ARKITEKTKONTOR AB

Attendo

BTH BYGG

EM
EINAR MATTSSON

Gullers Grupp

IKANO
Bostad

Akademikerförbundet SSR

Autoexperten

BYGGMÄSTAREFÖRENINGEN
BF
NORDEN

Electrolux

SILZOLA
Grönal Lund

inplenion.

Akademikernas
a-kassa

AXFAST
UTVALDA LÄGEN

BYGGNADS

ERSÉUS ARKITEKTER AB

Grönsakshallen
Sorunda

inResonance
Always in Tune

ALLBA

bergkrantzarkitekter

Capio Geriatrik

Ersta diakoni

H2M

investor

ALM

BESQAB

Capio Maria

FAMILJEBOSTÄDER

HAMMARBY IF

iiriiiis
utvecklingscenter

ANDERS
BODIN
FASTIGHETER

BOLIDEN

Capio Ätstörningscenter

HAMMER & HANBORG

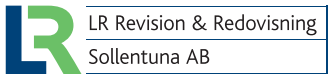

LOUISE MYRÉN
LEG. TANDLÄKARE

norrenergi

SBAB!

nytuda

skye

Stockholmshem

M Ekholms
konsulttjänst AB

ORIGO
ARKITEKTER

JÖRGENSENS RÖR AB

OSCAR
TEATERN

SHIS Bostäder

MANGOLD
FONDKOMMISSION AB

SKLKommentus

Konsten att sova gott | Parameter Revision

skandia:
fastigheter

Kommunal.

Svenska kyrkan
SOFIA FÖRSAMLING

Mgruppen
SVENSKA MANAGEMENTGRUPPEN

Svenska kyrkan
STOCKHOLMS STIFT

KUNGSLEDEN

MIKAs
Etabl. 1986
STOCKHOLM

Svenska kyrkan
VÄSTERMALMS FÖRSAMLING

SPARTOI AB

rubino
REKRYTERING

prima
gruppen

Sandart&Partners

Swedfund

LJUNG SJÖBERG
PROACTIVE DRUG MANAGEMENT

NF måleri ab

NORDIA
SWEDEN • NORWAY • DENMARK • FINLAND • LAW

Stavdal

GE BORT ETT
JULARMBAND
TILL FÖRMÅN FÖR
CANCERFORSKNING

www.rahfo.se

**RADIUMHEMMETS
FORSKNINGSFONDER**
Cancerföreningen i Stockholm - Stiftelsen Konung Gustaf V:s Jubileumsfond

Varför tvekar du?

SPELAR ROLL
EN UTSTÄLLNING OM DE SOM SER PÅ
OCH DE SOM GRIPER IN

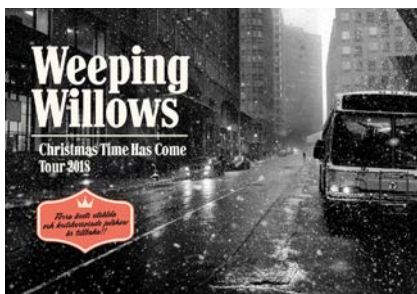
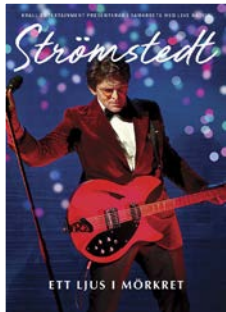

Stora Nygatan 10-12, Gamla stan
Öppet mån-fre 12-17, lör 12-16
www.levandehistoria.se/spelarroll

Fri entré

SVEPET

Ingen märkbar julefrid för flera av landets artister

SHOW EN MUSIKALISK MÖJLIGHET ATT HITTA NYA INKOMSTER I STREAMINGTIDER

NIKLAS STRÖMSTEDT TÄNDER Ett ljus i mörkret på Rival. Tommy Körberg tar sin Stad i juleljus till Göta Lejon. Och Linnea Henriksson har bjudit in artistkollegerna Ebbot, Titiyo och Louise Hoffsten till Vinterträdgården på Grand Hôtel med Gläns över sjö och Grand.

Nu fylls Stockholm med julshower och det finns inte någon ände på valmöjligheterna.

I år åker Pernilla Andersson för första gången på julturné med albumet *Vintersånger från Garbo*, till bland annat Södra Teatern, och hon lovar att det inte blir mycket "cellofan och julglätter".

Weeping Willows fortsätter sin julsuccé och framträder i Waterfront med Christmas Time Has Come Tour 2018, och betonar där "de allvarliga och djupare frågorna som vi påminns om i juletid".

Dessutom tar Jill Johnson med storbandet till Cirkus med konserten Welcome to Christmas Island och Sarah Dawn Finer sjunger sig igenom sin Winter City Tour, med stopp på bland annat Göta Lejon.

För att nämna några.

Enligt Kenny Mattsson, producent och projektledare på Krall Entertainment, som bland annat arrangerar showerna Stjärnklart och Christmas

Night, har konkurrensen mellan julkonserterna hårdnat det senaste året.

– Om vi backar bandet lite, så behövs artister på andra sätt att få in pengar när skivförsäljningen började dala och när vi började streama musik. Då är juletid är en av de bästa perioderna. Vi kan se att nya sorters artister gör julshower, som en konsekvens av det. Det finns många artister som prövar men det är inte alla som lyckas. Några går ut som vinnare, andra kommer att förlora.

Det finns inte plats för alla och enligt Kenny Mattsson har antalet företagskunder, som brukar vara många kring jul, dessutom börjat svikta.

– Företag får inte göra samma ekonomiska avdrag längre. De är mer

MÅNGA ARTISTER PRÖVAR MEN DET ÄR INTE ALLA SOM LYCKAS. NÅGRA GÅR UT SOM VINNARE, ANDRA KOMMER ATT FÖRLORA.

restriktiva än för fem-sex år sen med hur de bjuder kunder och framför allt anställda. Det märker vi på försäljningen till Stjärnklart som riktar sig till företag.

Det gäller också att vara ute i tid med biljettförsäljningen för att nå de stora företagen som ligger långt fram i planeringen av sina personalaktiviteter. Därför är det inte ovanligt att utskicken om julshower kommer redan på våren innan företagens anställda ens hunnit planera sin sommarester.

Kenny Mattsson säger att den privata marknaden däremot är på framfart. Och han tycker sig se att det blivit fler mindre och intimare shower.

– Som Carola, som har konsert i en lada i Sigtuna. Stora shower i arenor känns lite gjort. Folk har varit där, fått uppleva det och vill ha nåt annat.

MARIA HAGSTRÖM

REDAKTIONENS TIPS

ULF STOLT

The best bullrider of all time: J.B. Mauney

DOKUMENTÄR Vice har sportdokumentärer på sin Youtubekanal. En av de bättre är dokumentären om ro-deostjärnan J. B. Mauney från Moor-seville, North Carolina. Teknik och balans tränar han på en hemgjord mekanisk tjur, och står i timmar på en boll iförd cowboyboots, käkar en sandwich och kollar på slow-motion-upptagningar av sina bullrides. Lever som varannanveckasfarsa. Priset han betalar är en ålderdom som utsliten och funktionsnedsatt.

36 dagar på gatan

TV Prisbelönta fotografen Christoffer Hjalmarsson gav sig ut på gatorna och försökte leva bland hemlösa människor i Stockholm under en dryg månad förra vintern. Han tog med sig sin filmkamera och i de sex avsnitten berättar han om sina upplevelser.

– Jag inser att en månad på gatan inte går att jämföra med livet för de som lever i hemlöshet på riktigt. Men det här är i alla fall ett försök att förstå.

Han berättar även om de hemlösa människor han möter. En av dem är Daniel.

– Jag vill visa skuggan av den här staden som är en av världens vackraste städer.

Alla sex delar av **36 dagar på gatan** finns tillgängliga på SVT-Play från 4 december.

ULF STOLT

Lösning kryss #255

Se förra numrets vinnare på s. 43.

1	M	A	R	S	C	H	O	10	Vad heter kyrkan?
2	O	R	K	K	Ö	L		11	Vilken annan tegelbyggnad centralt i Stockholm är lika hög som tornkyrkans överkant?
3	S	T	R	A	T	E	G	12	
4	S	A	U	R	A	N		13	
5	A	K	U	T	L	A		14	
6	T	T	A	T	I	R	O	15	
7	S	Ö	T	A	D	V	E	R	B
8	L	E	K	E	R	S	I	A	M
9	R	A	R	A	K	G	S	T	R
10	D	S	T	Y	R	E	T	A	N
11	F	E	S	T	R	Ö	R	A	D
12	A	V	E	R	K	A	V	I	S
13	S	V	A	R	A	R	S	O	H
14	T	A	L	S	N	Ä	L	L	U
15	I	N	L	A	G	A	N	S	D
16	A	L	L	O	N	S	D	A	G
17	T	A	L	A	O	A	S	S	T

"Var fjärde svensk är ett psyko."

Tove Lundin

LITTERATUR När Tove Lundin fick diagnoserna adhd och bipolär sjukdom hade hon behövt någon som kunde guida henne genom all information, alla lagar och rättigheter. Men det mesta fick hon ta reda på själv.

Därför har hon skrivit boken *Handbok för psykon – att leva med psykisk ohälsa*.

– Ungefär var fjärde svensk är ett psyko, även om jag är beredd att argumentera för att detta gäller mer eller mindre alla, säger Tove Lundin, som är journalist, men också jobbar med patientinflytande inom psykiatri och bloggar på Mind.se.

– Det finns så många komplicerade ord, som neuropsykiatrisk funktionsnedsättning, och jag känner att vi går vilse i vad vi ska kalla allt. Så jag säger

MIKAEL M. JOHANSSON

psykon. Det är att reclaima ordet.

I boken ger hon tips, råd och information, om lagar, åtgärder och hur man kan organisera sitt liv, men också listor på kända "psykon" som har gjort skillnad, bra mat och hur man kan ändra sitt beteende.

Hon har tre barn och en sambo och tar också upp föräldraskapet.

– Det är otroligt tabubelagt, framför allt för kvinnor. Därför är det viktigt att skriva om det och ge föräldrar tips, men också att försöka se vad som kan vara positivt med en diagnos, som att ha en förmåga att tänka utanför boxen och se sånt som andra vuxna inte alltid ser.

MARIA HAGSTRÖM

Tolv avsnitt blod, svett och mjöd

TEATER Turteatern i Kärrtorp ger tolv avsnitt av *Vikingarna på Helgeland* – ett vikingaepos i mjöd, blod och svett på klassisk streamintjänstprosa. Fritt efter Henrik Ibsen.

Avsnitten spelas bara en gång, man behöver inte se alla, en resumé spelas upp innan varje avsnitt.

Föreställningen beskrivs som

"Rederiet möter *Game of Thrones* möter Wagner, allt stöpt i en maximalistisk teaterkostym". *Vikingarna på Helgeland* regisseras av nyutträdde konstnärlige ledaren Marie Nikazm Bakken, den är hennes första uppsättning. Bygdespel, opera, slapstick, tragedi, fars och såpopera är genrer som blandas i föreställningen.

Köper man biljett till två valfria avsnitt får man se det tredje för halva priset och sedan kan man se resten av seriens avsnitt gratis.

FOTNOT: *Vikingarna på Helgeland* spelas mellan 29 november och 31 december.

ULF STOLT

136

med i Vårsalongen

UTSTÄLLNING Efter en veckas arbete valde juryn ut 136 konstnärer ur de 3 538 ansökningar – rekord för Vårsalongen – som inkommit. Yngst är en 18-åring från Stockholm, två av de antagna är över 90 år. 79 är kvinnor och 57 män, medelåldern för de antagna är 49 år.

I 120 av verken är måleri den dominerande tekniken, teckning och grafik i 23 av verken, skulptur i 22 och textilkonst i 18. Totalt ställs 254 verk ut i Vårsalongen.

Knappt hälften av de utvalda konstnärerna kommer från Stockholmsområdet.

FOTNOT: Liljevalchs vårsalong öppnar 25 januari.

ULF STOLT

Värt att kolla upp:

Blaze

FILM Om struliga americana-legenden och silvertejpsmessias Blaze Foley och hans alltför korta och rusiga liv bakom gitarren.

Dö sen

Petter

MUSIK Med bland andra stenhårda "Brevet" och "Ikväll", "På väg till någon lägenhet" och "Innan du går".

ZELDA AV LINA NEIDESTAM

”Det är andlöst skickligt gestaltat.”

Dagens Nyheter

”Ett dramatiskt äventyr ...

Berättelsen har driv och spänning.
Pärlfarmen är en intressant roman om
världsekonomi, makt och pengar.”

Kulturnytt i Sveriges Radio

”Hon är faktiskt en rysligt bra
spänningsförfattare.”

Borås Tidning

”Storslagen böljande roman ... Över
500 sidor som inte går att lägga ifrån
sig och tar slut alldeles för fort.”

Tara

”Det är våldsamt, spännande och
rappt skrivet.”

Östra Småland

”Drivet finns där, liksom spänningen.”

Blekinge Läns Tidning

MAGNIFIK ÅTERKOMST AV LIZA MARKLUND!

HEDERSPRISET

Ur juryns motivering:

För nästan exakt 20 år sedan kom hon med sin första banbrytande deckare, Sprängaren, som i grunden har förändrat den svenska deckarscenen. Stilen utmanade den rådande deckarnormen och fick många efterföljare. Liza Marklund är en av våra internationellt mest kritikerhyllade och framgångsrika författare och hennes betydelse för det svenska deckarundret utomlands kan inte underskattas.

Pärlfarmen är en hisnande berättelse som tar sin början på en liten ö i Stilla havet och sträcker sig över fyra världsdelar. Det är en äventyrsroman om människans sökande efter mening och sammanhang och som ställer frågan vad vi egentligen är beredda att göra för dem vi älskar.

JULKLAPPSTIPS FRÅN PIRATFÖRLAGET!

Åsö gymnasium, 1960

Folksamhuset, 1960

Åhlénshuset, 1962

Kaknästornet, 1963

Farstabron, 1985

Münchenbryggeriet, 1992

Söderledstunneln, 1984

Att bygga Sverige kräver hårt arbete. Vi kommer ta vår del av ansvaret. För gamla och nya svenskar. För friska och sjuka, för sorg och kärlek. För alla.

Vi är händerna som bygger Sverige.

LÄS MER PÅ: byggnads.se/bostadspolitik

BRILJANT:

Hyrtomte

.....
Victor Mukeng, 46 år från Saltsjöbaden, titulerar sig konstnär, busschaufför – och hyrtomte en dag om året.
.....

JAG HINNER MED tio familjer på julafton. Första besöket är vid nio på morgonen, det sista vid nio på kvällen. Jag får sms innan om var julklapparna finns, ibland är de under granen, ibland bakom en soptunna eller i ett garage.

– Självklart säger jag "Hoho, finns det några snälla barn här?" Men innan jag delar ut paketen brukar jag skoja lite och fråga om de verkligen varit snälla och borstat tänderna som de ska under året, eller hjälpt till i köket eller bäddat sina sängar. Och ibland bär jag in ett paket på huvudet eller dansar. Det är lite show och alla gillar det.

– Det har hänt att folk har avbokat mig när det fått veta det är fråga om en brun tomte. Därför lägger jag inte ut bilder på mig själv innan utan överraskar dem på plats. När jag väl står där vid dörren har de ingen återvändo – det går inte att få tag i någon annan tomte då. Barnen har aldrig några synpunkter på hur jag ser ut, de är glada bara de får sina julklappar.

– Jag har jobbat som hyrtomte sen 2005 – då var jag barnskötare och fritidsledare och såg en annons på Blocket. Och 2013 fick jag stipendium för att plugga en vecka på Santa School i Calgary. Alla såg ut som riktiga tomtar med långt eget skägg och stora magar.

– Det är jättevarmt att gå runt i tomtekläderna hela julafton. När jag sitter i bilen på väg till nästa familj brukar jag ta av mössan och skäggen och sätta fläkten på kallt. Den 25 firar jag jul med min egen familj. Men då är jag inte tomte, mina barn känner ju igen mig.

BERÄTTAT FÖR **GERD ERIKSSON**
FOTO **MAGNUS SANDBERG**

Kom till Zinkensdamms IP och stöd Hammarby Bandy

Fre 30/11, 19:00

Hammarby IF - IK Tellus

Tis 4/12, 19:00

Hammarby IF - Villa Lidköping BK

Ons 12/12, 19:00

Broberg/Söderhamn IF - Hammarby IF

Fre 14/12, 19:00

Bollnäs GIF - Hammarby IF

Sön 16/12, 14:00

Hammarby IF - Bollnäs GIF

Fre 21/12, 19:00

Hammarby IF - Västerås SK

Ons 26/12, 15:00

IK Tellus - Hammarby IF

Fre 28/12, 19:00

Hammarby IF - Broberg/Söderhamn IF

Sön 30/12, 15:00

Västerås SK - Hammarby IF

Fre 04/01, 19:00

Hammarby IF - IK Sirius

Sön 06/01, 14:00

Falu BS - Hammarby IF

Ons 09/01, 19:00

Hammarby IF - Sandvikens AIK

Lör 12/01, 14:00

Hammarby IF - IFK Motala

Tor 17/01, 19:00

Edsbyns IF - Hammarby IF

Sön 20/01, 15:00

Frillesås BK - Hammarby IF

Ons 06/02, 19:00

IFK Vänersborg - Hammarby IF

Fre 08/02, 19:00

Hammarby IF - Vetlanda BK

Tis 12/02, 19:00

Villa Lidköping BK - Hammarby IF

Biljetter hittar du på
www.hammarbybandy.se

PÅ HÖRNET:

Smedjegatan/Marcusplatsen

"Jag är med på matcher och träningar och skjutsar."

NAMN: Linda Nalsenius

ARBETE: Lärare

ÅLDER: 43 år

BOR: Saltsjö-Boo

Vad var det för stor tavla du just lade in i din bil?

– Det var Erik Karlsson signerade hockeytröja inramad. Han är mina söners och mans idol.

Är du en riktig hockeymorsa?

– O ja. Jag är med på matcher och träningar och skjutsar hit och dit. Och jag är lagledare för yngsta sonens lag. Men jag har aldrig spelat hockey själv.

Köper ni mycket julklappar?

– Nej, barnen får några julklappar. Vi brukar satsa på att ge dem och deras kusiner nån upplevelse i stället, som teater med restaurangbesök.

TEXT **GERD ERIKSSON**
FOTO **MAGNUS SANDBERG**

JULKLAPPAR FÖR NATUREN

Foto: Henry Moshizi

NATURKOMPANIET

SVEAVÄGEN 62 | HANTVERKARGATAN 38-40 | KUNGSGATAN 4 | KUNGSGATAN 26
MALL OF SCANDINAVIA | TÄBY CENTRUM | SICKLA KÖPKVARTER | ODENGATAN 50
WWW.NATURKOMPANIET.SE

Arvida Byström

Inflated Fiction

Arvida Byström började tidigt att fotografera och redan som tonåring även publicera sina bilder på olika digitala plattformar. Det var där som grunden för hennes estetiska uttryck lades. I sina bilder ifrågasätter hon bland annat rådande normer och den sexualiserade kvinnokroppen. I utställningen *Inflated Fiction* får vi ta del av hennes utforskande tankar kring femininitet, identitet och könsnormer.

T-bana Slussen, Stadsgårdshamnen 22 | Öppet sön-ons 9-23, tor-lör 9-01 | fotografiska.se

Fotografiska

PARTNERS

